

РЕШЕНИЕ

№ 395

гр. София, 03.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 12-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на седми март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Мария Янк. И.а Вранеску

Членове: Даниела Христова

Цветомира П. Кордоловска Дачева

при участието на секретаря Ирена М. Дянкова
като разгледа докладваното от Цветомира П. Кордоловска Дачева Въззивно гражданско дело № 20231000503237 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258-273 от ГПК.

С решение № 3831 от 12.07.2023 г. по гр.д. № 5059/2022 г. Софийски градски съд, ГО I-12 състав е **осъдил** на основание чл. 432, ал. 1 от Кодекса за застраховането, ответникът **Застрахователна компания „УНИКА“ АД**, ЕИК 040451865, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Тодор Александров“ №18 да заплати на ищеца **Р. Г. Б.** с ЕГН *********, сумата от **30 000 лв.** (тридесет хиляди лева), представляваща застрахователно обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания, претърпени от Р. Г. Б. вследствие на ПТП, настъпило на 16.04.2021 г. по вина на П. И. Ч. – водач на лек автомобил „Мерцедес Г 500“ с рег. № *********, чиято „Гражданска отговорност“ на водач на МПС била застрахована от ответното дружество, ведно със законната лихва върху главницата от 12.08.2021 г. до окончателното ☐ изплащане както и сумата от **780 лв.** (седемстотин и осемдесет лева), представляваща претърпени от ищеца имуществени вреди вследствие на същото ПТП, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 17.05.2022 г. до окончателното изплащане на задължението.

С решението си Софийски градски съд е **отхвърлил** като неоснователен

иска за разликата над 30 000 лв. до пълния предявен размер от 40 000 лв.

При този изход на делото с решението първоинстанционният съд е осъдил на основание **чл. 78, ал. 1 ГПК** Застрахователна компания „УНИКА“ АД, ЕИК 040451865 да заплати в полза на ищеца съразмерно уважената част от иска сумата от **5 472, 27 лв.** (пет хиляди четири стотин седемдесет и два лева и двадесет и седем стотинки), представляваща разноски по делото, включващи внесена държавна такса, внесен депозит за вещи лица и заплатено адвокатско възнаграждение, както и ищецът Р. Г. Б. с ЕГН ***** да заплати на основание **чл. 78, ал. 3 и ал. 8 ГПК** на Застрахователна компания „УНИКА“ АД, ЕИК 040451865 сумата от **61, 30 лв.** (шестдесет и един лева и тридесет стотинки), включваща внесен депозит за призоваване на свидетел и юрисконсултско възнаграждение, съобразно отхвърлената част от иска.

Недоволен от решението в ЧАСТТА, с която е уважен предявеният иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, е останал ответникът в производството ЗК „УНИКА“ АД, който в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК го обжалва при твърденията, че същото е неправилно, незаконосъобразно, постановено в нарушение на материалния закон – чл. 52 от ЗЗД и процесуалните правила. По-конкретно въззивникът-ответник поддържа, че в хода на първоинстанционното производство не се е установило по безспорен начин пряката причинно-следствена връзка между настъпилите увреждания вследствие на ПТП и болките и страданията, които е понесъл ищецът, и в тази връзка моли въззивният съд да допусне САТЕ. Поддържа, че е нарушен принципът за справедливост по чл. 52 от ЗЗД, доколкото бил завишен размерът на присъденото обезщетение, което не съответствало на вида и тежестта на уврежданията, настъпилата промяна в начина на живот на въззиваемата страна, както и икономическата конюнктура в страната. Оспорва определената от съда начална дата на дължимата законна лихва за забава върху присъденото обезщетение за неимуществени вреди. Поради това моли въззивният съд да отмени първоинстанционното съдебно решение в частта, с която на ищеца е присъдено обезщетение за неимуществени вреди за разликата над 15 000 лв. до 30 000 лв., и в частта, с която е уважена претенцията за лихва върху посочената главница за периода от 12.08.2021 г. до 17.05.2022 г.

Въззиваемата страна Р. Г. Б. оспорва въззивната жалба чрез процесуалния си представител адв. Й. в депозирания по реда на чл. 263 ГПК писмен отговор с подробно изложени в нея съображения. Моли съда да остави без уважение подадената от ЗК „УНИКА“ АД въззивна жалба. Претендира разноски.

Съдът, като взе предвид събраните доказателства по делото във връзка с инвокираните от страните доводи и възражения в пределите на правомощията си по чл. 269 от ГПК, намери следното:

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл. 432 от КЗ от Р. Г. Б. с ЕГН ***** срещу Застрахователна компания „УНИКА“ АД за заплащане на сумата от 40 000 лв. (четиридесет хиляди лева), представляваща застрахователно обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се във

физически болки и страдания, претърпени от Р. Г. Б. вследствие на ПТП, настъпило на 16.04.2021 г. в гр. София, между застрахован при ответника л.а. „Мерцедес Г 500“ с рег. № *****, управляван от П. И. Ч., и пешеходеца Р. Г. Б., ведно с лихва за забава, считано от 12.08.2021 г. до окончателното изплащане на присъдената сума.

Съгласно **чл. 269 от ГПК**, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта му само в обжалваната част, а по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Както вече Върховният касационен съд многократно се е произнасял (решение № 176 от 08.06.2011 г. по гр. д. № 1281/2010 г. III г.о.; № 95 от 16.03.2011 г. по гр. д. № 331/10 г. на IV г.о.; № 764 от 19.01.2011 г. по гр. д. № 1645/09 г. на IV г.о.; № 702 от 5.01.2011 г. по гр. д. № 1036/09 г. на IV г.о.; № 643 от 12.10.2010 г. по гр. д. № 1246/09 г. на IV г.о.) въззивният съд се произнася по правилността на фактическите и правни констатации само въз основа на въведените във въззивната жалба оплаквания; проверява законосъобразността само на посочените процесуални действия и обосноваването само на посочените фактически констатации на първоинстанционния съд; относно правилността на първоинстанционното решение той е обвързан от посочените в жалбата пороци, а надхвърлянето на правомощията по чл. 269 от ГПК е основание за касиране на въззивното решение.

В случая, постановеното решение в обжалваната му част е издадено от надлежен съдебен състав на Софийски градски съд, в рамките на предоставената му от закона правораздавателна власт и компетентност, поради което същото е **валидно**. Предвид изискванията на процесуалния закон за служебната проверка на постановеното решение в обжалваната му част, съдът счита, че не се установяват нарушения на съдопроизводствените правила във връзка със съществуване и упражняване правото на иск, поради което първоинстанционното съдебно решение в обжалваната част е **допустимо**.

При съвкупната преценка на събраните по делото писмени и гласни доказателства, Констативен протокол за ПТП с пострадали лица № К-154/2021 г., Наказателно постановление №21-4332-009033/05.05.2021г., включително експертното заключение по комплексната съдебно-медицинска и автотехническа експертиза (КСМАТЕ), Апелативен съд-София приема за установена следната фактическа обстановка, а именно, че на 16.04.2021г. около 09:17 часа в гр. София, на бул. „Константин Величков“, в района на кръстовището с бул. „Тодор Александров“, при управление на собствения си лек автомобил „Мерцедес Г 500“ с рег. № ***, П. И. Ч. е нарушил правилата за движение – разпоредбата на чл. 5, ал.1, т.1 от Закона за движение по пътищата (ЗДвП), като поради недостатъчно внимание и предпазливост към уязвимите участници в движението, каквито са пешеходците, удря с автомобила си пресичащия платното за движение от дясно на ляво спрямо посоката на движение на лекия автомобил пешеходец Р. Г. Б..**

По делото не е спорно, че за увреждащия л.а. „Мерцедес Г 500“ с рег. № ***** е имало сключена **застраховка „Гражданска отговорност“, з.п. № 05121000009602 със срок на валидност една година, считано от 7.01.2021 г. до 6.01.2022 г. с ответника ЗК „УНИКА“ АД.**

Съгласно разпоредбата на чл. 380 от КЗ, пострадалият **предявил претенцията си за изплащане на застрахователно обезщетение пред ЗК „УНИКА“ АД на 12.08.2021 г. и представил всички документи**, с които разполага.

С писмо с обратна разписка от 26.08.2021 г. е заведена щета с № 21412530005, по която застрахователят не е изплатил обезщетение. За това за ищеца бил налице правен интерес да предяви претенцията си за плащане по съдебен ред. Установено е по делото следователно, че това ПТП от 16.04.2021 г. е застрахователно събитие, представляващо покрит риск по договора за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ със ЗК „УНИКА“ АД, а виновен за настъпването му е водачът на лекия автомобил, който при управлението му **нарушил правилата за движение по пътищата**, в частност разпоредбата на **чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗДвП – с поведението си да не създава опасности и пречки за движението, да не поставя в опасност живота и здравето на хората и да не причинява имуществени вреди.**

В резултат на настъпилото ПТП от изслушаната **комплексна съдебно-медицинска и автотехническа експертиза (КСМАТЕ)** се установява, че въззиваемият Р. Г. Б. при ПТП на 16.04.2021 г. е получил следните **травматични увреждания**: контузия в областта на лявата раменна става и лявата мишница, преразтягане на меките тъкани на шията и горната част на гръбначния стълб, малък костен откъс на тялото на 6-ти гръден прешлен, посттравматични дискови хернии между 5-ти и 6-ти, 6-ти и 7-ми шийни прешлени и 7-ми шиен и 1-ви гръден прешлен. В следствие на удара от автомобила ищецът е изпитал първоначално болки и спазъм в областта на шията, както и болки, разпространяващи се по хода на десния горен крайник до върха на пръстите на ръката, с появили се парестезии и намалена сетивност на пръстите на дясната ръка. След проведена ядрено-магнитна томография на 15.05.2021 г. на пострадалия е проведено амбулаторно и медикаментозно лечение с назначените: удължен срок за носене на шийната яка – 35 дни, прием на медикаменти Уримил Форте за срок от 45 дни, Кетонал-сашета за 7 дни, Нексиум за 2 седмици и провеждане на физиолечение. Според вещото лице д-р Б. оздравителният период е продължил общо 2 месеца и половина, като през първите 30 дни от злополуката, ищецът е изпитвал интензивни болки в областта на шията, световъртеж, болки в гърдите и десния горен крайник, а движенията на шията са били силно болезнени и ограничени. Интензивни са били болките и по време на първоначално проведената рехабилитация. Извън посочения период от 2-3 месеца, ищецът е търпял само периодически явяващи се болки при рязка промяна на времето, като в тези случаи той е бил принуден да използва повече седативни и болкоуспокояващи средства. Наред с претърпените болки, през първите 40 дни движенията на шията са били ограничени от поставената шийна яка, което е затруднявало обслужването на пострадалото лице в ежедневието. Вещото лице посочва, че

към момента на извършване на СМЕ пострадалият има периодични болки в шията, ограничени движения най-вече на дясно, изтръпване на 4-ти и 5-ти пръсти на дясната ръка, намалена сила на захват на дясната ръка и бързо настъпваща умора при физическо действие. Според заключението в КСМАТЕ, имайки предвид механизма на ПТП, се определя, че към момента, в който пешеходецът тръгва да пресича на зелен светофар платното за движение на бул. „К. Величков“, от десния тротоар водачът на л. а. „Мерцедес Г 500“ с рег. № ***** не е имал възможност да предотврати удара и ПТП, независимо дали пешеходецът е вървял с бавен, спокоен или бърз ход, както и при спокойно и бързо тичане. **Следователно заключението от КСМАТЕ изключва наличие на съпричиняване на ПТП от страна на ищеца. Водачът на автомобила е преминал при червен сигнал на светофара за автомобилите,** което означава, че зеленият сигнал за пешеходците тъкмо е светнал, след което ищецът е тръгнал да пресича по пешеходната пътека, но е бил ударен от автомобила. Затова се налага изводът, че произшествието е настъпило само по вина на водача на автомобила, чиято гражданска отговорност е била застрахована от ответното дружество.

По делото са събрани **гласни доказателства** чрез разпита на **свидетелката** Л. Б. – съпруга на ищеца. Свидетелката посочва, че след произшествието съпругът □ е изпитвал силни болки във врата и е нямал спомен как е станал след падането. Не можел да си вдига лявата ръка, защото болките били много силни, поради което и не можел да се обслужва сам. Тъй като болките във врата не отшумявали, съпругът □ потърсил помощ от специалист, който го насочил към изследване с ЯМР, от което се установило, че на врата имал четири дискови хернии, като едната била с фрактура. Препоръчано било на ищеца да носи специална яка за обездвижване на врата, която той носил два месеца. След няколко месеца болката от тази травма постепенно утихнала, но се появил проблем в дясната ръка, която започнала да изтръпва след инцидента. Имало и моменти, в които ищецът не можел да преглъща, вследствие на проблем с ягуларната ямка, възникнал от травма в горната част на гърдите. Свидетелката посочва, че съпругът □ развили психически проблем, като вече пресичал много предпазливо или не смеел въобще да пресича при зелен светофар, ако около него няма поток от други пешеходци. Започнал да изпитва слабост в ръцете, което му пречило да върши повечето от нещата, които е вършел в ежедневието с и преди ПТП, като самата свидетелка описва съпруга си като технически грамотен и вещ човек.

Справедливото обезщетяване по смисъла на чл. 52 от ЗЗД, както това изрично е прието и в ППВС № 4/68 г., означава да бъде определен от съда онзи точен паричен еквивалент не само на болките и страданията, понесени от конкретното увредено лице, но и на всички онези неудобства, емоционални, физически и психически сътресения, които съпътстват същите.

Настоящият въззивен състав приема, че прилагайки разпоредбата на чл. 52 ЗЗД, първоинстанционният съд е отчетел в достатъчна степен вида и характера, интензитета и продължителността на претърпените от

пострадалото лице болки и страдания – контузия в областта на лявата раменна става и лявата мишница, преразтягане на меките тъкани на шията и горната част на гръбначния стълб, малък костен откъс на тялото на 6-ти гръден прешлен, посттравматични дискови хернии между 5-ти и 6-ти, 6-ти и 7-ми шийни прешлени и 7-ми шиен и 1-ви гръден прешлен, като оздравителният процес е продължил 2-3 месеца. Първоинстанционният съд правилно е приел, че на увреденото лице следва да му бъде присъдено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 30 000 лв. Съдът кредитира заключението на КСМАТЕ за получените травматични увреди и периода на възстановяване, което се подкрепя и от показанията на разпита на свидетелката Л. Б.. **Към момента на настъпване на ПТП пострадалият е на 58 г.** Дължимото обезщетение за неимуществени вреди, претърпените от ищеца Р. Г. Б. болки и страдания, следва да бъде определено по справедливост - чл. 52 ЗЗД и съобразно общественото разбиране за справедливостта. Следва да бъдат отчетени и преживените от него негативни емоции, причинени в резултат на процесното ПТП. Фактът, че към момента на настъпване на ПТП пострадалият е на 58 г., **налага извод, че на пострадалото лице следва да бъде присъдено обезщетение в размер на 30 000 лв., което максимално да репарира последиците от процесното ПТП, съобразно въведения от законодателя критерий за справедливост, намиращ приложение и в хипотезата на чл. 432, ал. 1 от КЗ.**

Неоснователни са изтъкнатите във въззивната жалба доводи, че размера на присъденото обезщетение е завишен. Тук следва да се обърне внимание, че при определянето на размера на едно обезщетение винаги трябва да се държи сметка на конкретиката на дадения казус - на вида и характера на претърпените от ищецът вреди, отражението им върху него, и на всички други обстоятелства, имащи значение в тази връзка, установени въз основа на събраните по делото доказателства. Всяко обезщетение се определя строго индивидуално, на базата на конкретните събрани по делото доказателства и не може същото да се завишава или занижава необосновано на базата на съдебна практика по други казуси, без да се държи сметка на конкретиката на случая и събраните доказателства. Същото се отнася и до установения лимит към датата на ПТП. Това че същият е бил по-високо или по-ниско определен към датата на инцидента, не може само по себе си да обуслови присъждането на по-високо или по-ниско обезщетение, а винаги трябва да бъде определен от съда онзи точен паричен еквивалент на болките и страданията, понесени от конкретното увредено лице, и на всички онези неудобства, емоционални, физически и психически сътресения, които съпътстват същите, така както те са установени по делото от събраните в тази насока доказателства. В противен случай би се стигнало до определянето на обезщетение, което няма да е съобразено с обстоятелствата по делото и събраните доказателства, а оттук ще се стигне до нарушаване на критерия за справедливост, предвиден в чл. 52 от ЗЗД. Първоинстанционният съд е извършил подробен, прецизен и точен анализ на всички събрани по делото доказателства, на установените

факти и обстоятелства, и ги е съобразил напълно при преценката му относно размера на присъденото обезщетение.

Поради това **настоящият въззивен състав**, изхождайки от понятието „неимуществени вреди“, в което според последователната практика на ВКС се включват всички онези телесни и психически увреждания на пострадалите и претърпените от тях болки и страдания, формиращи в своята цялост негативни емоционални изживявания на лицето, ноторно намиращи не само отражение върху психиката, но и създаващи социален дискомфорт за определен период от време, както и от разбирането, че критерият за справедливост, чийто израз е нормата на чл. 52 ЗЗД не е абстрактен, а всякога детерминиран от съществуващата в страната икономическа конюнктура и от общественото му възприемане на даден етап от развитие на самото общество в конкретната държава, **приема**, че определеният от СГС размер на обезщетението за претърпените от ищеца неимуществени вреди е справедлив по смисъла на чл. 52 ЗЗД и така определен същият в пълна степен отговаря на действително претърпените от ищеца неимуществени вреди, настъпили в резултат на ПТП, и ще допринесат за пълното му възмездяване.

В упражнение на правомощията си по чл. 271 от ГПК въззивната инстанция е длъжна да потвърди обжалваното решение.

На основание чл. 78, ал. 3 от ГПК вр. чл. 38, ал. 2 ЗАдв. въззивникът следва да заплати на адв. Й. разноски пред въззивната инстанция в размер на 5 000 лв., представляващи адвокатско възнаграждение.

Водим от горното, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 3831 от 12.07.2023 г. по гр.д. № 5059/2022 г. по описа на Софийски градски съд, ГО I-12 състав.

ОСЪЖДА Застрахователна компания „УНИКА“ АД, ЕИК 040451865, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Тодор Александров“ №18 да заплати на адв. Г. Й. с адрес: гр. ***, бул. „***“ №**, ет. *, ап. * на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК вр. чл. 38, ал. 2 ЗАдв. адвокатско възнаграждение в размер на 5 000 лв.

Решението може да се обжалва пред ВКС в едномесечен срок от съобщаването му до страните чрез връчване на препис от същото при условията на чл.280, ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____